

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (insetate)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 213.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek 20. septembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Spravne konference na Češkem.

Graška »Montagszeitung« je priobčila včeraj v svojem situacijskem poročilu o obstrukciji v štajerskem deželnem zboru trditev, da je ustavljenje rednega dela v našem domačem parlamentu v zvezi s položajem v češkem deželnem zboru. Meseca februarja smo smatrali ta moment celo za neko važno politično pridobitev: razmere na Štajerskem bi naj bile živa slika neopravičenosti nemške obstrukcije na Češkem. Sedaj se je na to važno notranjo zvezo med Gradcem in Prago nekoliko pozabilo. A igrala bode še nedvomno važno ulogo — če ne v Gradcu, pa na Dunaju, to je gotovo, naj si že potem porečejo štajerski klerikalci tako ali drugačno odločilno besedo glede obstrukcije v deželnem zboru. Zanimivo je, da se prično danes objednem zasedanjem štajerskega deželnega zbora češko-nemške pravne konference v Pragi. Član gosposke zbornice in predsednik mladočeškega deželnozborskega kluba dr. Škarda, ki igra v omenjenih konferencah važno ulogo, je napisal o položaju glede češkega deželnega zbora znamenit članek, ki so ga priobčili »Narodni Listy«. Iz članka posnemamo v orijentacijo naših bralcev sledeča značilnejša mesta:

Zakaj gre nemškim poslancem pri sedanjem njihovem agresivnem postopanju proti češki večini v deželnem zboru kraljevine Češke? Kakor trde neprestano od l. 1908 sem, hočejo doseči pri večini, da poslušajo njihove želje in pritožbe in razpravlja o predlogih, katere so bojda stavili zaradi ureditve razmer v deželi. Na to smo že l. 1908 odgovorili, da nismo le pripravljeni obravnavati nemških predlogov, temveč jih tudi sprejeti v kolikor so utemeljeni in ne nasprotujejo temeljnim točkam našega programa, namreč enotnosti in nerazdeljivosti dežele ter ravnopravnosti vseh narodov. Pri tem smo pa takoj poudarjali, da imamo tudi mi celo vrsto želj in pritožb proti dosedanjemu sistemu in da bomo stremili za tem, da se razpravljajo tudi naši predlogi objednem z nemškimi, da se doseže stanje, ki bo odgovarjalo interesom cele dežele in obeh narodov. Da je bil edino to naš namen in ničesar drugega, kaže že okoliščina, da je bilo med našimi predlogi več zadev, glede katerih smo se pri posvetovanjih l. 1898 že sporazumeli, da so opravičene in ki bi se torej sedaj lahko sprejele, ako bi bilo le količjak dobre volje.

Nemci so izrazili bojazen, da se ne bode moglo rešiti celega kompleksa spornih vprašanj, ako se ne bi skrbelo za to, da bi mogel dotični deželnozborski odsek, kateremu bi se izročili njihovi predlogi glede deželne ustave in uprave, stalno delovati, najsi bi bil

že deželni zbor zbran ali ne. Tudi v tem oziru smo ustregli Nemcem in se izrekli za permanenco dotičnega odseka — z dostavkom seveda, da mora ta odsek razpravljati tudi o naših predlogih, predvsem o nujnem vprašanju deželnih financ, o manjšinskem šolstvu in varstvu, o spremembi deželnega reda in deželnega volilnega reda. Ustregli smo tudi nemški zahtevi, da naj ta odsek vsak čas poroča deželnemu zboru o stanju svojega dela glede vsake zahteve posebej. Vse te izjave pomenjajo toliko postrežljivosti in popuščanja, da se moramo naravnost čuditi nemškim govoricam o naši intransigentnosti in o nepomirljivosti. Ako bi bilo Nemcem na tem, bi bili lahko že v prvih sejah dež. zbora meseca januarja dosegli, da bi se njihove zahteve izročile dotičnemu odseku v pretres.

Kaj pa še zahtevajo nemški poslanci? Pritožujejo se, da ni njihovo pravno stališče v deželi nikakor zavarovano in zahtevajo od nas neko gotovo izjavo o tem, akko stališče zavzemamo k njihovim zahtevam. Tudi v tem oziru je naše stališče popolnoma jasno. V naši očetnjavi živita že več stoletij češki in nemški narod poleg drugega. Medsebojno razmerje obeh teh narodov bi se naj uredilo s postavami na temelju popolne enakopravnosti in enakovrednosti. Pripravljeni smo skleniti s svojimi sodeželanimi pogodbo o takih uredbah, katere zagotavljajo obema narodoma polni in prosti narodni razvoj. Vendar pa se mora pri vsem tem varovati enotnost dežele, postavodajstva in uprave. Kdo si more misliti jasnejše in pravičnejše stališče?

Končno še govore Nemci o garancijah, ne da bi povedali popolnoma jasno, kaj se jim naj garantira in na kak način. Ako bi zahtevali od nas garancijo, da naj sprejmemo njihov autonomističen program, ki ni popolnoma premišljen in predelan, bi morali zanj kajke odgovoriti. Ako bi zahtevali, da se njihove nacionalno politične predloge resno in stvarno razpravljajo, potem pravimo, da. Drugih obveznosti in garancij pa ne more prevzeti niti kak češki poslanec niti kaka češka stranka. Nemcem nekaj obljubiti, kar se ne strinja s prepričanjem našega volilstva in načeli našega programa. Ako bi kdo kaj takega storil, bi se takoj poskrbelo za remeduro; to nam je na naravnost dramatičen način dokazala perijoda takozvanih punkcij v l. 1892.

Ravno zaradi tega, ker odkritosrčno ljubimo svojo domovino, imamo resno voljo se sporazumeti z našimi nemškimi sodeželani glede nove ureditve razmer v deželi. Vendar pa se ne damo z nobenimi grožnjami in škodami, katere bi morda imeli od obstrukcije v dež. zboru mi in Nemci, vstrašiti in v nekaj privoliti, kar bi spravljalo v nevarnost enotnost dežele in enakopravnost vseh narodov v celi kraljevini Češki.

Pasivna rezistenca na Južni železnici.

V zadnjih številkah »Narodnega Dnevnika« ste poročali o pasivni rezistenci uradništva in uslužbenstva na vseh progah južne železnice. Gotovo bode sloven. javnost zanimalo, kaj je do povoda, da so ravno uradniki posegli po tem skrajnem sredstvu, da so se oni postavili na čelo gibanju, ki povzroča in bode povzročilo ogromno škodo za upravo južne železnice, še večjo pa za prebivalstvo vseh dežel, po katerih teče južna železnica. V prvi vrsti pridejo v poštev trgovci in obrtniki po deželi in posebno v mestih. — Velikomestni trgi ne pridejo za Slovence toliko v poštev, izvzemši par večjih mest, kakor Ljubljana in Trst. A tudi v manjših krajih se bodo čutile te posledice, ako merodajni faktorji pri upravi južne železnice ostanejo pri svoji stari zakrknjenosti in pri svojem starem prepričanju, da je samo oni človek, ki sedi v upravnem svetu, okrašen z raznimi redi in — kar je glavno — s polno malho tisočakov, katere si je po raznih mahinacijah in s pomočjo raznih stricov in — tet pridobil. In železniško ministerstvo? To gleda od daleč v tem boju — nastopa celo proti uradništvu —; sršenovega gnezda — v upravnem svetu južne železnice si ne upa niti pogledati. Kako tudi? Vsa leta, odkar je prešla južna železnica v roke francoskih in nemških akcionarjev pod pokroviteljstvom milijonarške familije Rotschildov, je držala vlada roke križem, pustila vse pri miru. Sedaj pa grozijo Francozi, da, ako se pritisne s te strani pri že prosluli, takozvani sanaciji popolnoma zavoženega podjetja na francoske lastnike prioritet, bode posegla Francoska vlada vmes. In naša ljuba vlada rabi kredit, denar, in zopet kredit. Uradništvo in uslužbenstvo pa strdaj dalje, delaj in molči! Pa tukaj se bodo pogovorili uradniki in uslužbenci na prav jasn način kakor z upravo južne železnice tako z vlado.

In sedaj k vzroku, ki so potisnili uradništvu in uslužbenstvu južne železnice to skrajno orožje v roko. Kakor je znano, izognila se je uprava južne železnice leta 1907 pasivni rezistenci s tem, da je regulirala plače uradnikom in uslužbencem — seveda po svoji metodi. Večina obljub še sedaj ni izpolnjenih po preteku treh, dolgih let. V prvi vrsti pridejo tukaj v poštev: sistemiziranje in povišanje stanarine na vseh progah, dopusti in dijete. Glede dopustov je sicer izdala novi regulativ, — seveda po svoje! Ako ima južnoželezničar orožno vajo, dobi dopust, pa samo za orožno vajo; več ne! V poštev pridejo tukaj pri uradnikih mlajši, — večinoma eksekutivni, prometni uradniki. Celo leto naporno prometni službo, pri vsakem vremenu, z vsami nevarnostmi sedanjega, vedno rastočega prometa, — za dopust, da

LISTEK.

Institutka.

19

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

IX.

Jesen je prihajala v deželo in z njo tisto pusto, dolgočasno in objednem zabavno in prijetno življenje v mestu. Kdor si krati čas v izprehodih v prosti, lepi naravi, temu ni bogve kako dobrodošla matka jesen s svojimi deževnimi dnevi, oblačnim nebom in neprijetnim obrazom... To je občutil tudi stotnik Kamil Odenberg...

Neznosni in neizmerno dolgi so mu bili dnevi jesenski, kamorkoli se je del, povsod ista puščoba, isto dolgočasje... Vajen je bil gibati in kretati se na prostem. Kadarkoli se je jenjala njegova služba, vedno je zajahal svojega konjička — in hajdi ven v zelenje, na solnce, na svobodni zrak!... Tam se diha tako čisto drugače kot v mestu med temi visokimi, starimi hišami, ali pa tam v zaduhlih, zakajenih kavarnah in gostilnah... Srce se ti širi, ko usrkavaš ta sveži zdravi zrak... in duša ti je tako vesela in srečna, da bi najraje zavriskal tja v zeleno, solnčno plan!

In zdaj naenkrat vse drugače...

Pri najboljši volji ne moreš drugače, kot da se držiš doma, ali pa da jo mahneš v kako gostilno in si v krogu svojih prijateljev preženeš jesenski dolgčas. Toda Kamil tega ni bil vajen.

Bili so časi, ko je ljubil šumno družbo, zabavo in ples... da, posebno ples... Življenje bi bil dal za nje... In če je bil kedaj slučajno zadržan, da se iz tega ali onega vzroka ni mogel udeležiti sijajnih mestnih plesov, zdaj mu je bilo, kot da je umrl zanj ves svet... Potikal se je okrog, žalosten in nesre-

čen, nikjer ni našel miru, nikjer tolažbe in razvedrila... In če so mu drugi dan pripovedovali znanci in prijatelji, kako lepo in zabavno je bilo... tedaj bi bil najraje skočil iz kože, planil na njega, ki mu je ves srečen pripovedoval, katera dama je bila včeraj najkрасnejša... planil bi bil nanj in ga udaril v obraz.

»Kaj mi govorite, čemu mi pripovedujete, vi hudobneži!... O, vem, dobro vem, kaj nameravate! Dražiti me hočete, jeziti me hočete — o, saj vas poznam...«

In polastila se ga je jeza, silna in strašna, in do prihodnjega plesa ga je morila in bolela... ves čas je bil slabe volje in štel je ure in minute, da se bo mogel oddahniti in popraviti to, kar je zamudil... Slednjič je napočil čas rešitve in Kamil je bil naj-srečnejši človek pod solncem božjim.

Tako je bilo svoje dni — tega je sedaj že dobrih deset let... Toda to je že dolgo — deset let človeškega življenja pomeni mnogo... Izpremenilo se je od tedaj toliko v Kamilovi duši, v vsem njegovem bistvu in v celem njegovem življenju, da bi ga težko spoznal znanec iz prejšnjih dni...

Odkar je spoznal na nekem plesu gospo Heleno, od takrat je postal ves drugačen... Začel se je izogibati svojih prijateljev... zahajal ni v nobeno družbo več in kadar je bil prost — je jahal na gradič gospoda Erazma... Tako je postal za vse mesto nekaj posebnega: spočetka se je vse čudilo, razumeti niso mogli, kako je to, da poprejšnji strastni plesalec in lahkoživec ne prihaja na nobeno zabavo več, in pričeli so ugibati na vse mogoče načine, kaj naj bi bilo temu vzrok... In ko so izvedeli, da se je zaljubil v mlado, prekrasno grajščakinjo Heleno, tedaj so utihnil... Vedeli so predobro, da je vse prigovarjanje zastoj — saj ga je začarala prelestna lepota te mlade žene in kdor je začaran, ta ni pristopen nikakemu opominu, nikakemu svarjenju!...

Tuintam je pač kdo storil kako nedolžno opazko, toda Kamil je nastopal odločno in samozvestno, prišla se ga ni nobena beseda, kajti prepričan je bil v dno svoje duše, da dela prav, popolnoma prav.

Nekoč ga je neki tovariš opozoril na to, da je Erazem čudak, o katerem nikdo ne ve, odkod in kaj da je, in naj se torej pazi, da se ne kompromitira... Častnik se ne sme na noben način družiti z ljudmi dvomljive eksistence... zgodi se lahko, da se izve to ali ono, kar bi ne bilo nikakor prav za njegovo in polkovo čast...

Te besede so toliko vplivale nanj, da je pričel razmišljati o stvarih, ki mu niso prišle dotlej nikdar na um. Za Erazma se je bore malo brgal — sedaj pa je postal baš on naenkrat središče vseh njegovih misli... Zdal se je uvidel, da je Helenin soprog res nekaj posebnega, ki ni tak, kot bi moral biti, in slednjič je prišel do prepričanja, da je pač kriva njegova starost temu čudnemu obnašanju... Večkrat je vprašal tudi Heleno, kaj je bil Erazem poprej, predno je kupil grad, odkod je prišel in kako se je seznanila z njim, toda ona ni vedela ničesar... Poznala ga ni nikdar — prišel je, povedal da jo ljubi in ji ponuja vse svoje bogastvo, če hoče priti na njegov dom, no, in ona je pač šla!... Kaj je bil njen soprog poprej, s čim se je pečal in kje je bival — za to se ni nikdar zanimala, in ker ji sam ničesar ni pripovedoval o svoji preteklosti, ga tudi ona ni nikoli vprašala... Tako je slednjič popustil vsa poizvedovanja in oklenil se je s tem večjo ljubeznijo, s tem žarkejšim ognjem Helene...

Ona mu je bila vse na svetu in poleg nje se ni niti spomnil na lepe čase preteklosti, na krasne trenutke hipne ljubezni, ki je bil pred svojim znanstvom s Heleno tolikanj užival... In včasih v samotnih urah se je oglašalo v njegovi notranjosti nekaj čudnega... Kako je mogoče, da je postal on,

se malo odpočije in razvedri, pa na orožno vajo, — na vojaške manevre! Glede stanarine študira uprava že tri leta in seveda spravlja denar, katerega je morala že l. 1907 postaviti v proračun za l. 1908 za zvišano stanarino, kakor je obljubila in se zavezala. Že v teku leta 1908 bi bila morala urediti in zvišati stanarino, — a študije še niso končane! In denar? Zastopniki uradnikov in uslužbencev vseh kategorij v takozvani »personalni komisiji« so urgirali in prosili leto za letom, a pomagalo ni nič. Ali je čudno, če je vzklopela kri? In dandanes, ko rapidno raste draginja od leta do leta hujše, mora uradnik in uslužbenec, ki je navezan na stalno plačo, računati z vsakim, tudi najmanjšim dohodkom! Pa kaj je gospodom pri zeleni, polni mizi, četudi uradnik in uslužbenec strada in gladuje; zanje je glavno, da vestno opravljajo službo, pazi na vlake, in s tem polni njihove žepce. — In sedaj, ko je vstalo ono teptano in zasmejavano uradništvo in uslužbenstvo in ko zahteva človeške pravice tudi zase, sedaj, ko dela po predpisih, od vlade in ministerstva potrjenih predpisih, ko noče več biti takorekoč z eno nogo v grobu, z drugo v kriminalu, zdaj zavijajo gospodje hinavsko oči in kličejo vlado in javnost na pomoč proti baje nesramno-renitentnim uradnikom in uslužbencem. Seveda, navajeni so bili uradnike in uslužbence po predpisih samo kaznovati, in to zelo občutno za vsako malenkost, a službo po predpisih opravljati, tega bog ne daj — to je pasivna rezistenca — helotov, to je najhujši pregrešek železničarja, ki ga more zagrešiti: saj s tem povzroči ogromno škodo občinstvu, celi državi in, kar je glavno, upravi sami! Ali živi po človeško ali po pasje, — to jih seveda ne briga.

Uprava južne železnice je izdala v nedeljo cirkular, v katerem je vrgla nekaj drobtin uradnikom in uslužbencem in, da bi lahko v javnosti nastopila kot žrtev nikdar sitih uradnikov in uslužbencev. Pa to ji ne bode pomagalo, čeravno zavija sedaj oči in pravi, da je vse dovolila in da več ni mogoče. Kliče zopet javnost na pomoč proti uradništvu in uslužbenstvu, izvaja glede pasivne rezistence razne izjave, da je sploh več ni: to je samo beganje uradništva in uslužbenstva kakor tudi javnosti. Pasivna rezistenca traja dalje in bode vedno občutnejša! Ne pomaga nič, ako tovarne vlake na progah po večjih postajah prekrstijo in jim dajo druge številke; zamude ostanejo in bodo zmiraj večje in s tem promet vedno bolj oviran. Tudi koalicije ne bode razbila in razdvojila; naj izpolni obljube, dane leta 1907, več nihče ne zahteva, in mir bode: jesenski ogromen promet premagali bodo uradniki in uslužbenci, četudi z najhujšimi napori, v popolno zadovoljnost interesentov in uprave. A prej bode treba izpolniti obljube, kajti obljube vežejo tudi napram — živim strojem! Na javnosti pa je, da priskoči uradništvu in uslužbenstvu na pomoč, da pozove vlado, da ta upliva na upravo južne železnice v prilog uradnikov in uslužbencev! Saj je tudi železničar človek, saj se tudi on zaveda človeških pravic, katere ima do sedaj samo na — papirju! Zasluži jih pošteno!

H koncu še nekaj! Skoraj gotovo je glavno ravnateljstvo južne železnice v sporazumu z vodji socialdemokratske železničarske organizacije »Gewerkschaft« izdalo v nedeljo prej omenjeni cirkular, v katerem je velikodušno dovolilo par drobtin in hoče objednem zbegati uslužbence in javnost slepiti. Gospodje iz socialnodemokratskega tabora, ako že niste hoteli iti z nami, z ne-socialdemokrati, ker ne priznavate brž nobene druge železničarske organizacije kakor vaše, edino merodajne, za toli previdne bi vas bili smatrali, da ne bodete delali proti nam, ki se borimo za naš in vaš kruh, za človeške pravice vseh, tudi socialdemokratskih južnoželezničarjev, da ne bodete delali v prid onemu od vas baje toli sovražnemu kapitalizmu. Ali se strinja to z načeli vašega tudi-socializma? Pokazala bode prihodnost!

nekdanji lahkoživec, ki ga ni manjkalo nikjer, koder je bilo najti lepe hčerke Venere, on, ki je bil kakor blazen na ženske — da je postal naenkrat popolnoma drugačen... Nikamor ni več zahajal, na nobenem plesu, na nobeni zabavi ni bilo Kamila Odenberga, tega velikega in strastnega oboževalca lepega spola... Le pri nji je bil vedno, ki jo je vzljubilo njegovo srce tako vroče in iskreno, kot ni ljubilo še nikdar... Prave, istinite ljubezni Kamilo do takrat še ni poznal in bili so časi, ko se je smejal in norčeval, kadar je nanesel pogovor na resnično ljubezen.

»Eh — ne govorite vendar takih budalosti!...« je dejal nekoč svojemu znancu, ki je s silno vnemo zagovarjal stališče zaljubljenca. »Ljubezen je uživanje! Kjer ni uživanja, tam ni ljubezni! In kakor dolgo uživata, tako dolgo tudi ljubite... Komaj pa se vam umakne opojna čaša užitka in naslade — tedaj je umrla tudi že ljubezen... Pa pride druga ženska... zahoče se vam iznova ljubezni, in kakor ste ljubili prejšnjo, tako ljubite sedaj tudi to... Drugače ne more biti, kajti človek pač ni ničesar družega, kot žival...«

Natanko se še spominja, kako trdno je bil tisti čas prepričan o resničnosti svoje trditve, in prisegel bi bil takrat, da je ni moči na svetu, ki bi ga mogla prepričati o nasprotnem...

Toda kako naglo je prišlo drugače!...

Največji zagovornik donjounstva in moderne mnogoženstva je postal takorekoč čez noč soliden človek, do ušes zaljubljen v eno samo bitje, prelestno in krasno, poleg katerega si ni želel nikdar in nikoli po objemu in poljubi kake druge ženske... poleg katere je pozabil na vse svoje prejšnje življenje, na vse svoje mnogoštevilne pustolovščine...

Politična kronika.

(Glasovi k otvoritvi deželnega zbora iz različnih taborov.)

Slovenski klerikalci so imeli včeraj po deželi 12 shodov, sicer ne vseh političnih, kakor se vidi iz došliih poročil. Povsod se je sklenila rezolucija, v kateri se s krepkimi besedami očitajo nemški večini različni grehi nad Sp. Štajerjem in se izreka zaupanje klerikalnim poslancem. Rezolucija se konča takole: »(Volilci) pričakujejo od (dež. posl.), da bodo tudi v bodoče branili v deželni zbornici brezobzirno in z vso odločnostjo gospodarske in narodne koristi slov. ljudstva.« Lepe besede — a vsak pazljivi bralec lahko vidi, da se dajo obračati tako ali tako. Klerikalci so si pustili za vse slučaje odprta vrata. Zakaj se ni reklo: naši poslanci se pozivajo, naj obstruirajo tako dolgo, da dosežejo to in to? Klerikalci škodujejo s to nesigurnostjo in neodkritosrčnostjo svoji obstrukciji in celemu narodu. Kajti kdo bi imel zaupanje do njih, če vidi, da govore tako, a mislijo drugače? Ta rezolucija še nikakor ne kaže, da so klerikalci na vsak način pripravljeni obstrukcijo nadaljevati.

»Grazer Tagblatt« je priobčil danes na uvodnem mestu članek »Obstrukcija ali ne«. Ko smo ga prečitali, smo se prav od srca nasmejali — otročjemu člankarju, ki je tako lepo orisal zadrege nemških nacionalcov in vso neorijentiranost naše deželnozbornske večine. Napuh in neumnost teh ljudi sega v resnici do neba — in ni dvoma, da je »Tagbl.« napravil slov. obstrukcionistom mnogo veselja in zabave. Kajti nacionalcem gre še slabše ko njim! Najbolj komično je, da zahteva »Tagbl.« na koncu ali redno delovanje deželne zbornice ali pa — razpust! Ta pogumna grožnja je vendar tako depasirana, saj ve vsaka krščena duša na Štajerskem, da se krši pri vsakih volitvah nemškonacionalno posestno stanje in doživimo prav lahko že prihodnjič, da zgube nacionanci za vselej krmilo v deželi! Naj le vprašajo gospodo pri »Volksblattu«, ali bi jim bil razpust deželnega zbora po godu ali ne?

Oglasili so se tudi k obstrukciji v deželnem zboru štajercijanci. Ker si ne upajo na kmetih zborovati, je sklical oče Ornig svoje zveste ptujske purgarje in znane paradne kmete v ptujski »nemški dom« in tam je govoril o obstrukciji v štaj. dež. zboru — Linhart, torej človek, ki mu ni mogoče pripisovati politične resnosti, zlasti pa še ne — skrbi za blagor ubogega slov. kmeta. Renomirali so na shodu s tem, da so povabili z rekomandiranimi pismi Meška in Ozmeča, naj bi se zborovanja udeležila. No — ta dva sta bila tako neuljudna, da se za povabilo niti nista zahvalila, kamo li, da bi prišla in vzela na znanje nezaupnico ptujskih in okoliških šnopsarjev. Pomena nima seveda štajercijanski shod nobenega. Kajti svoje politične zadeve si bodemo že Slovenci sami brez pomoči renégatov in degeneriranih nemških purgarjev uredili.

DOGODKI NA GRŠKEM.

Javili smo, da je došlo v grški narodni skupščini v Atenah do sila burnih prizorov. Zastopniki se namreč dele v dva glavna tabora; eni hočejo, da bi se skupščina proglasila pa znanem francoskem revolucionarnem vzorcu za konstituanto, to je, da sestavi popolnoma novo ustavo, drugi pa so revizionisti, ki žele samo spremembo nekaterih zakonov v sedanjih ustavi. Do škandalov je prišlo v zbornici zaradi prisege, ki se ima izvršiti na kralja in ustavo; seveda to ni bilo po volji pristašem konstituante, ki so hoteli samo priseči na sv. Trojico ali ne na kralja in ustavo. Teh je okoli 100. Vlada je na strani revizionistov, ker se boji, da bi v slučaju zmage konstituante prišla vladarska rodbina v nevarnost. Sklicanje narodne skupščine torej ni na Grškem niti najmanj pomoglo k dosegu rednih razmer, ki bi le v sedanjem sporu zaradi Krete tem bolj potrebne.

Dopisi.

Iz Brežic. Dne 3. t. m. ob pol 1 uri popoldne je umrl tukajšnji nadpaznik finančne straže g. Horvat. Na kaki bolezni je šel ranjki iz sveta ni znano, ker so naši gg. zdravniki še le po smrti začeli glavno preiskavo. Ker je bil Horvat moj najboljši prijatelj, sem ga šel še tisti dan ob 6. uri zvečer v mrtvašnico obiskat. Na moje veliko začudenje je ležal revež še vedno tako kakor poprej v postelji, namreč nepreoblečen, akoravno je bil tukajšnji mežnar g. Berložnik za to delo pooblaščen. Ko tega vprašam, zakaj se to ni zgodilo, se je izgovarjal, da g. zdravnik tega ne puštili danes temveč šele jutri, ker mora biti mrlič poprej pregledan. Jaz sem mu seveda verjel. Drugi dan t. j. 4. t. m. proti pol 12. uri opoldne grem zopet v mrtvašnico pogledat in glej na moje še večje začudenje leži nesrečnež še vedno nepreoblečen. Vedno žejni mežnar se je zopet izgovarjal, da g. zdravnika ni nikjer, da bi storil svojo dolžnost. Seveda sem mu to verjel, ker je bilo ta dan izvanredno lepo vreme! Še le okoli 12. ure opoldan vidim našega mežnarja, da pride s finančno uniformo na rokah iz stanovanja finančne straže, ter jo maha naravnost — kaj mislite kam? Mogoče v mrtvašnico? Kaj še! V gostilno Tillerja, vrže tam uniformo na mizo ter pokliče en četrt »rudečega«, češ, danes se bo lepo zaslužilo, zakaj se torej ne bi pilo? Kedaj bo

mrlič preoblečen, je bila temu možakarju postranska stvar. Toraj je ležal ranjki g. Horvat celih 24 ur nepreoblečen v mrtvašnici, katere je bila odprta in vohod vsakemu prost. Kedo je tega kriv? Ali bolniško oskrbništvu? Mislim ne. Ali g. zdravnik? Mogoče kaj, a največ pa naš žejni mežnarček. Gospoda župnika bi se opozarjalo, da tega možaka prime malo za vrat in ga malo poduči, kako se mu je vesti.

Iz Ormoža. Politično društvo »Sloga« v Ormožu je sklicalo za nedeljo 18. t. m. dva javna ljudska shoda k sv. Bolfenku in k Veliki Nedelji. Po rani maši se je zbralo v gostilni pri Galiču pri Sv. Bolfenku nad 200 volilcev. Predsednik polit. društva g. dr. Sernec iz Ormoža je po kratkem nagovoru otvoril shod. Državni poslanec g. dr. Ploj je govoril o vzrokih, ki so prisilili naše državne poslance stopiti v opozicijo in je imel poljudno predavanje o finančnem načrtu, ki se ima obravnavati v tem jesenskem zasedanju. Volilci so živahno odobraval njegova izvajanja. G. Vrabl je naglašal, da je dr. Ploj izvrsten zastopnik kmečkih interesov. G. Vesenjaj je govoril o nekaterih davkih novega finančnega načrta. Nato je g. Zabavnik predlagal zaupnico dr. Ploju, ki se je jednoglasno sprejela. Predsednik dr. Sernec je nato predlagal sledečo rezolucijo: Volilci, zbrani na javnem shodu dne 18. 9. 1910 pri Sv. Bolfenku zahtevajo, da vztrajajo naši poslanci v odločni opoziciji zoper dosedanje vlado, dokler se ista ne strmo glavi. Tudi oni naj ne dovolijo v nobenem slučaju novih davkov, ki bi obremenili kmeta. — Ta rezolucija je bila jednoglasno sprejeta. Zahvaljujoč se g. dr. poslancu in vrlim Bolfenčanom zaključil se je shod, ki je v največjo čast zavednemu prebivalstvu.

Popoldne ob pol 4. uri se je začel shod v Miklovi gostilni pri Veliki Nedelji. Predsedoval je dr. Sernec. G. državni poslanec dr. Ploj je stvarno razvil svoj program za prihodnje zasedanje državne zbornice. Klerikalca Kozar in kaplan Stuhec sta skušala napadati g. poslanca in predsednika shoda, pa se ju je pošteno zavrnilo. Na opazko dr. Serneca, da se v štajerskem deželnem zboru ne sme odnehati brez primerne kompenzacije od zapričete obstrukcije, je Stuhec trdil, da dr. Sernec ni dosleden pristaš narodne stranke, ker zagovarja obstrukcijo, katero ta stranka zametuje. Dr. Sernec omenja, da je častna zadeva poslancev kmečke zveze, da enkrat zapričeto obstrukcijo, za katero so sami odgovorni, tudi častno izvojujejo. Najbližji čas bode pokazal, če bodo ostali dosledni. Stuhec trdi, da bode on najhujše napadal svoje poslance, ako nečastno vržejo puško v koruzo. Na osebne napade g. Stuheca so reagirali gg. dr. Ploj, dr. Sernec in fil. Visenjak, kojih izvajanja so žela obilo priznanja med našimi volilci, ki so se Stuhecu krohotali. Ko se nihče ni oglasil več k besedi, je predsednik zaključil shod.

Štajerske novice.

v Pasivna rezistenca na Južni žel. Sinoči smo dobili iz Dunaja sledečo brzjavko: »Pasivna rezistenca traja dalje; pogajanja še niso dosegla zaželenega uspeha.«

Potegnili so ga! Namreč gg. klerikalci najnovejšega »katoličana« g. Jošta. G. Jošt je napisal za »Slovenca« silno duhovito poročilo o državnem kongresu na Dunaju. Rokopis je dal v uredništvo brez podpisa, toda hudomušneži krog »Slovenca« so bili mnenja, da se naj »katoličana« temeljito krsti, zato so duhovitemu poročilu dodjali na tihem tudi ime velikega avtorja. Cel svet se je smejal, da so ga tako imenitno potegnili. No, sicer bi marsikdo tudi brez podpisa takoj pogruntal očeta praznega, toda napitjenega in »aus Geschäftsriicksichten« pisanega poročila! Fiducit!

v Odlikovanje. Včeraj je v Celju dekoriral major Steiner podčastnika Jožefa Pona za 43 letno zvesto službovanje z zlatim zaslužnim križcem. Slavnosti so se udeležili vsi častniki in podčastniki tukajšnje posadke in pa celjski župan.

v Iz sodne službe. Prestavljen je sodnik dr. Arnold Mally iz Slov. Bistrice v Ptuj. Mesto sodnika v Slov. Bistrici je dobil g. dr. Feliks Rakovec.

S flobert-pištolo sta se igrala minulo nedeljo 16 letni trgovski vajenec Rudolf Dornik in 14 letni trgovčev sin Viljem Putan v Celju. Dornik je tako neprevidno nategnil petelina nabite pištole, da se je ta sprožila in je šla kroglja Putanu pod rebri na levi strani v telo. Težko ranjenega dečka so spravili v celjsko bolnišnico.

Razpisano je pri Sv. Antonu v Slov. goricah mesto nadučitelja s 1. jan. Prošnje do 6. oktobra. Petrazrednica, 2. plač. razred.

Proti draginji mesa in živil so priredili minulo nedeljo socialisti v Gradcu na Francovem trgu shod pod milim nebom, katerega se je udeležilo nad 10 tisoč ljudi. Zahtevalo se je takojšnjo dovoljenje za avoz argentinskega mesa, živine iz Srbije in znižanje colnin na meso in žito. Po shodu se je vršil spreved po mestu na Glavni trg, kjer je posl. Pongratz te zahteve ponovil.

v Tatvina. Prevžitkar Simon Škorjanc iz Nezbiš se je v gostilni napil in na to obležal v nekem jarku pri Pristovi. Pri tem mu je nekdo ukradel iz žepa 120 kron.

v **Lz Trbovelj** nam poročajo, da je minulo nedeljo ~~veliko~~ dobro uspela javna sokolska telovadba. Razum domačih sokolov so se udeležili tudi bratje iz Hraštika, Litije, Zagorja in Žalca — vseh okoli 100. Udeležba domačega prebivalstva je bila ogromna. Gmotni uspeh bomo še naznanili. Nedeljska slavnost je bil izdaten odgovor na žalostno čukarijo dne 11. septembra v Trbovljah.

v **Cesar Frane Jožef** pojde bojda 24. t. m. v **Marijino Celje**, da si ogleda železnico Sv. Hipolit-Marijino Celje. Cesar bode takrat prvič obiskal znani romarski kraj.

Slaboumen zažigalec. Orožniki od Sv. Jurja na Ščavnici so sedaj vendar prijeli zažigalca, ki je tekom letošnjega leta požgal cele Berkovce in več hiš v okolici, skupno bojda do 100 poslopij. Zažigalec je neki triindvajsetletni slaboumni Jernej Šek v Drakovcu bl. Sv. Duha. Izumel je bojda posebno tvarino, katera je dolgo časa tlela in tako omogočila zažigalcu, da je lahko vedno pravočasno pobegnil. Šek pravi, da je zažigal le zaradi tega, ker je imel veselje z ognjem.

Popust na zemljiškem in hišnem davku, znižanje pridobninske glavne vsote in določitev pridobninskega davka od javnemu dajanju računov zavezanih podjetij za leto 1910. Vsled ukaza c. kr. finančnega ministerstva z dne 3. avgusta 1910. št. 55.858, se je v smislu članov IV. do XI. zakona z dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 za leto 1910: 1. Določil popust na zemljiškem davku na 15 odstotkov in na hišnorazrednem in hišnonajemniškem davku na 12 in pol odstotka; 2. je ostalo znižanje pridobninske glavne vsote kakor prejšnja leta ter se je 3. določilo davčno merilo za v § 100, odstavek 1 in 5 omenjenega zakona navedena javnemu dajanju računov zavezanah podjetij na 10 odstotkov.

Od Sv. Antona na Pohorju. Zadnjo soboto smo nesli k zadnjemu počitku gospo **Barbaro Mravljak** p. d. Vidmanovo. Stara je bila 87 let. Njen soprog še živi in je star 86 let. Bila sta poročena 62 let ter sta obhajala zlato in diamantno poroko. Gospa Barbara Mravljak je bila pri nas druga najstarejša oseba. Najstarejši je stari **Kolman**, ki šteje sedaj 92 let.

Iz Soštanja. O uporabi občinskega denarja. Po županovem naročilu in seveda gotovo tudi po pravomočnem odločilu sejnem sklepu je občinski zastopnik **sklenil** napraviti jarek. Pod vodstvom »vice-purgermajstra« je vodil delo neki **Medwed**, delavce je zapisoval znani **Pevnik** iz Mozirja; izkopal se je 70 cm visok in nad 40 m dolg jarek ter se zemlja zavozila k Südmarkini hiši, vse to na tuji zemlji. Več otrok je padlo v smrljivi jarek. Zaredile so se tudi žabe in žabice ter v svečanem koralu pele dobremu **Hansu** svoj brekeke... Ker lastnik posestva s tem ni bil zadovoljen, je tožil županstvo, naj mu posestvo postavijo v prejšnji stan. O obravnavi, ki se mi vršila, rajši molčimo, ker bi sicer sodnik preveč zaradil in bi se ga morda celo stranke zbale. Uspeh pa je bil ta, da je občina začela jarek zasipavati. Hoteli so to storiti z gramozom in fabriškim pepelom, kar pa posestnik ni dopustil, morali so toraj skopati več metrov občinske ceste, da so zasuli to **mlakuzo**. Na občinsko cesto pa so navozili fabriške smeti, da so jo zravnali. Kaj poreče k temu okrajno glavarstvo, če se že mi davkoplačevalci ne moremo braniti proti takemu postopanju in zapravljanju našega župana. S tem je zavrženih zopet par sto kronc. Če je že toliko denarja, naj bi se raje podpiralo akkega občinskega ubožca. Ne imeli bi niti ničesar proti tem, da bi dobil kako kronco ubogi **Tonerl**, ki strada, da se mu skozi trebuh sveti, dasi je bil vedno »ein Mann treudeutscher Gesinnung.«

Umrli je v Hočah pri Mariboru pos. **Pavel Strmšek**, oče nepozabnega učitelja g. **Vekoslava Strmška**. Pogreb je v sredo jutraj.

Druge slov. dežele.

Sokolska slavnost v Ilirski Bistrici, katere se je udeležilo krog 900 izletnikov iz Reke in krog 200 Sokolov v kroju, je minolo nedeljo ob veliki udeležbi tudi drugega ljudstva sijajno uspela. Sifno ogorčenje je pri udeležencih vzbudilo poročilo, da se je proti Sokolom in drugim izletnikom s Sušaka dogodilo na Reki nečuvstvo. Reška policija, načuvana od reške italijanske druhali je namreč na mostu, ki ločuje Reko od Sušaka, z orožjem v roki zaprla pot Sokolom, namenjenim k posebnemu vlaku v Ilirsko Bistrico. S tem je bilo več nego 60 Sokolom in mnogim drugim nesokolom onemogočen odhod na il. bistriško sokolsko slavnost.

Vedno lepše! „Jutro“ poroča, da je baje baron **Schwarz** obljubil kranjskim klerikalcem, da bo razpustil vsa sokolska društva, pri katerih bi se poučeval šolski naraščaj v telovadbi.

Novo sokolsko društvo snujejo v Grosupljah na Dolenjskem.

„**Banka popolare**“ v Trstu. Včeraj se je vršil občni zbor „Banke popolare“. Upravni svet je na občnem zboru poročal, da se je moralo odpisati pri posestvih 3 milijone. Ta odpis se pokrije na ta način, da se v ta namen porabi iz rezervnega fonda 1 milijon, dva milijona pa vplača upravni svet, tako da bo banka še vnaprej poslovala. Obenem se stopi glede sanacije zavoda z nekim drugim zavodom v stik. Govori se, da je v ozadju „Länderbanka“.

Nedeljska italijanska kolesarska dirka med Opčino in Sežano se je klaverno izjalovila. Italijanski listi pišejo jako ponižno.

Štrajk kaznjencev s stradanjem v Kopru. V kaznilnici v Kopru so začeli kaznjenci stavkati z gladom, in sicer pretečeno soboto. Vsega skupaj je staval 140 kaznjencev, včeraj pa le še 50. Stavkati so začeli radi tega, ker niso bili zadovoljni s hrano in radi enega kaznjenca, ki je nastavljen za kuharja. Ostali kaznjenci namreč zahtevajo, da se ga takoj odpusti od tega mesta. Stavkujoče kaznjence so zaprli v posebne celice.

Mlekarska šola na Vrhniki je končala 15. t. m. petmesečni tečaj. Šolo je dovršilo 15 učencev, in sicer 8 iz Kranjskega, 6 iz Goriškega in 1 iz Petrograda. Za šolo se oglašča vsako leto več učencev, ker je ta edina te vrste na celem jugu, vendar ni mogoče vsled pomanjkanja prostora sprejeti več kakor 15 učencev. To leto se je poučevalo veliko o živinoreji, tako da bodo absolventje lahko vodili tudi živinorejske zadruge. Na šoli je poučevalo 7 učiteljev. S šolo je spojen internat. Hrano dobivajo učenci v gospodinjski šoli tam.

Mestni statut ljubljanski. Vlada je doposlala včeraj kranjskemu deželnemu odboru v zadržanju deželnozborskemu zasedanju sklenjene izpremembe obč. reda in celotni novi vol. red z željo, da se napravi nekaj nebitvenih sprememb. Po znani že odobreni lex Lampe je glasom poročila „Slovenca“ deželni odbor upravičen te spremembe sam urediti, vendar bo morda v eni ali dveh točkah sklepal deželni zbor. Sklenjeni zakon bo menda v najkrajšem času dobil Najvišje potrjenje. Izpremeniti bo treba pri mestnem statutu samo točko, pri kateri se finančni minister upira določbi, po kateri bi smela mestna občina diferencirati doklade. — „Slov. Narod“ pravi, da je stališče, katero je v tej zadevi zavzel minister **Härdtl**, naravnost postavolomno.

Zopet jok v nemškem gozdu. Kakor z velikim »nezadovoljstvom« poročajo celovške »Freie Stimmen«, je slaščičar **Wurschitz** v Celovcu — seveda »Nemec«! — prodal svojo hišo in neko stavbišče za 169.000 kron »Ljubljanski kreditni banki«.

Na drž. gimnaziji v Gorici je vlada hončno vendarle dovolila laške in slovenske vsoporednice. Dočim so vsprejeli Slovence to vest z veseljem, so Lahi z vladino naredbo skrajno nezadovoljni; to pa le radi tega, ker Slovencem ne privoščijo enakih pravic, kakoršnih bodo deležni oni sami

Dnevna kronika.

v Novo pristanišče v Šibeniku? »Danzers Armee-Zeitung« zahteva z ozirom na dejstvo, da Italija ob svoji izhodni obali zida vedno nove bojne pristane, naj bi se v Šibeniku zgradilo bojno pristanišče.

Novi kardinali. Iz Rima se poroča, da bode koncem novembra ali v začetku decembra imenovanih jako dosti kardinalov, med njimi tudi dunajski papeški nuncij knez **Granito di Belmonte**.

Kongres orientalistov v Atenah. Grški kralj je v nedeljo podpisal dekret, s katerim se sklicuje kongres orientalistov v Atene za 1. 1912.

Združitev delavskih organizacij na Angleškem. Iz Londona poročajo: Na kongresu v Sheffieldu, katerega je sklicala zveza delavskih društev »Trade Unions«, sta se z 1.055.000 proti 455.000 in z 1.175.000 proti 256.000 glasov sprejeli resolucijo, da se naj »Trade Unions« združijo z ostalimi delavskimi organizacijami v enoto, da se tako okrepi odpor proti delodajalcem.

Kolera. Iz Carigrada poročajo: V vilajetu **Smirna** se je konstatiralo 17 in 18. septembra 17 novih slučajev kolere. — Vtem času je umrlo za to boleznijo 21 oseb. — V Apuliji (v Južni Italiji) se je naznanilo 5 novih slučajev kolere, v istem času so zopet umrle 4 osebe. — Ogrski minister potranjih zadev je odredil, da se radi kolere organizira ob Donavi sanitetna kontrolna služba, katera mora nadzorovati zlasti donavske tovarne parnike. S to odredbo se določa, da se imajo vsi parniki strogo preiskati in da so vsi potniki podvrženi petdnevni opazovanju.

Podraženje mesa in kongres mesarjev v Pragi. Včeraj se je vršil kongres mesarjev, katerega se je udeležilo nad 2000 mesarjev iz Češke in Moravske. Posvetovanjem so prisostvovali tudi nekateri držav. in deželni poslanci. Navzoči so bili tudi zastopniki nižjeavstrijske mesarske zadruge. Sprejela se je soglasno resolucijo, v kateri se radi pomanjkanja živine zahteva, da se dovoli iz Srbije nadaljni uvoz živine in sicer najmanj 100.000 govedi in 200.000 prašičev. Zniža naj se nadalje vozina. Dovolj naj se tudi uvoz mesa iz Argentine, prepove pa naj se izvoz živine iz Avstrije v Nemčijo. Vlado se svari pred posledicami, ki bi nastale, ako bi se nadaljevala dosedanja agrarna politika.

Praška kreditna banka je sklenila na svojem izrednem občnem zboru, da zviša akcijski kapital od 8 na 20 milijonov kron.

Po svetu.

Konec preganjanja Srbov na Hrvaškem. Lansko leto dne 16. septembra je državno pravdnistvo uvedlo preiskovo proti tem-le Srbom: dr. **Paji Teodoroviču**, **Ačimu Krbavcu**, dr. **Gjorgju Ivkoviču**, **Ivanu Podubskemu**, **Stojišu Krbavcu** in dr. **Radenku Štefankoviču**. Vse te osebe so denuncirale frankovske »Hrvatske Novosti«, da so falsificirale oporoko **Ivane Popovič**, ki je vse svoje premoženje zapustil v srbske narodne in kulturne svrhe. Stvar je bila naperjena proti imenovanim edino zaradi tega, da se v njih zadene Srbe. Sedaj je državno pravdnistvo točno ob letu, ko se je pričela preiskava, ustavilo kazensko postopanje.

v Stavka na Reki. Ker ravnateljstvo tvornice petroleja na Reki ni ugodilo zahtevam delavcev, da se jim povišajo plače, so delavci na shoda sklenili, da prično stavkati in da vztrajajo tako dolgo v stavki, dokler tvornica ne ugodi njihovim upravičenim zahtevam.

Afera grške narodne skupščine na Turškem. Vsled posredovanja nekega vplivnega grškega odposlanca pri vojnem ministru, je ta inteveniral pri naučnem ministru radi ureditve spora z grškim patrijarhatom. Vojni minister je predložil tudi od njega sestavljeno izjavo patrijarha, v kateri ta izjavlja, da ne zahteva sklicanja grške cerkvene narodne skupščine. Vsled tega se more smatrati ta spor končanim in se je nadejati, da se aretirani grški odposlanci v narodno skupščino takoj izpuste iz zaporov.

Letalni poskusi. Včeraj so se pričeli v Brüggu v Švici veliki letalni poskusi. Razpisane so 4 nagrade, prva v znesku 100.000 K za one, ki polete čez Veliki Simplon v Milan.

Ruski car se ponesrečil v avtomobilu. Na poti iz Friedberga v Liess je zadel včeraj popoldne v neki kmetijski voz avtomobil, v katerem se je vozil ruski car. Avtomobil je vodil hesenski veliki vojvoda osebno. Oba, namreč carja in velikega vojvodo, je vrglo iz voza, vendar pri tem nista pridobila nikakih poškodb. Pač pa se je pri tem avtomobil tako močno poškodoval, da sta morala prestopiti car in veliki vojvoda v drug avtomobil. Vendar tega še ni bilo zadosti. Carja je včeraj na Nemškem zasledovala nesreča. Komaj sta bila namreč car in veliki vojvoda dobro v drugem avtomobilu, sta že zopet pri povratku zadela v drug navaden voz. Sreča v nesreči je bila, da sta oba vladarja odšla brez vsake poškodbe, dočim se je avtomobil zopet popolnoma pokvaril in sta bila car ter veliki vojvoda vnovič prisiljena, prestopiti v tretji avtomobil.

Jokajoči zagovorniki. Zagovorniki ameriških banditov so začeli zadnji čas med svojimi zagovori prav bridko jokati. Zagovornikov jok mora seveda omehčati še tako trdo sodnikovo srce. Zato se je večkrat zgodilo, da je bil oproščen marsikak glasovit rokovnjač, o katerem se je splošno mislilo, da bo prav pošteno zašit. In k temu so zelo mnogo pripomogle zagovornikove solze. Zato popolnoma opravičeno vprašuje list »Eclair«, če je dopustno, da advokat joka pred sodiščem. S svojim jokom vpliva zagovornik na sodnike in na porotnike, da se potem izrekajo krive sodbe. Neka komisija, ki je imela nalog, preiskati dopustnost, oziroma nedopustnost joka pred sodiščem, je izdala sledeče mnenje: Solze pred sodiščem so pripomoček obrambe, ki je dovoljen, kakor so dovoljeni drugi pripomočki. Sodnik nima prav nobene pravice preiskovati, če so pristne ali posiljene.

Za grofa premalo. Gališki grof **Dunin** — **Borowski** je prišel radi zapravlivosti pod skrbstvo. Njegov oskrbnik je dunajski odvetnik dr. **Hecht**. Ko so deli grofa pod skrbstvo, se je določilo, da dobi od svoje matere vsak mesec 160 K. **Mati** ima velikanska posestva v Galiciji; njeno premoženje je vredno več milijonov. Dasi je mesečni znesek 160 K za grofa res tako majhen, da ne more z njim svojemu stanu primerno izhajati, mu vendar mati niti vinarja ni hotela primakniti. Grof **Dunin** — **Borowski** je odšel v Frankobrod ob Meni, kjer je živel kot pravi gentleman. Nekemu tamkajšnjemu plemiču je izdal dva akcepta, vsakemu za milijon mark. Seveda bi bil imel grof **Dunin** še vedno velikanski dobiček, kajti nemški plemič mu je obetal nevesto, ki ima 40 milijonov mark. Zdaj nameravajo grofa **Dunina** — **Borowskega** spraviti v blaznico.

Za odpravo smrtnih kazni. Španski justični minister, **Taborino**, je te dni izjavil, da bo vlada predložila parlamentu zakonski načrt o odpravi smrtnih kazni. Kakor znano, so se te dni nemški juristi izrekli za to, da se smrtna kazen obdrži.

Zagrebski Franck

..... kot tovarniško znamko
priporočujemo kot priznano **najboljši** pridatek za kavo!
sl. zagon Y 1655, 1:10 I

Življenje milijonarke Harriman. Najbogatejša ženska na svetu je gotova vdova po umrlem železniškem kralju E. H. Harrimanu. Kakor je bil njen mož neumorno delaven, ravnotako se je zdaj njegova vdova z vsem ognjem posvetila upravljanju ogromnega premoženja. Pa ne samo, da ohrani premoženje na dosednji višini, tudi za pomnožitev je gospa Harriman ravnotako navdušena, kakor je bil njen mož. Druge bogate Američanke se po večini ne brigajo dosti za gospodarstvo in se rajši zabavajo kakor pa da bi se s številkami dolgočasil. Vdova Harriman stanuje v prijaznem domu, nekakem gradiču v Arden v državi New Jersey. Vsako jutro vsede na vlak ter se pelje v svojo pisarno v New Yorku. Do dveh popoldne sprejema razna poročila, sama pa daje potrebna navodila. Potem gre h kosilu, dela zopet dve uri v pisarni, nato se pa takoj odpelje na svoj dom.

Zaradi jetike. 32letni učitelj godbe Rihard Riedl v Berlinu ni smel spati v isti sobi kot njegova družina, ker je bil jetičen. To je moža tako bolelo, da je pograbil za revolver ter hotel ustreliti ženo, svoja dva otroke in potem še samega sebe. Žena in sin sta precej nevarno ranjena, hči najbrž ne bo več okrevala. Riedl pa se je le neznatno obstretil.

Lahkoverne žene. 38letni Hermann Bischof na Dunaju je osleparil več samostojnih moštvoželjnih žensk za ogromne svote. Samo neki vdovi je izvalil 30.000 K. Sleparka so zaprli. Nevestam ni žal po njem, marveč po denarju, ki ga je pognal po grlu.

Končana vohunska afera. Preiskava, ki se je vršila v Petrogradu proti baronu Ungern - Sternbergu radi veleizdaje, je končana. Tožba radi vohunstva odpade, ker ni v tem oziru nikakega dokaza.

Koliko bi stalo argentinsko meso na naših trgih? Strokovnjaki so mnenja, da bi stalo argentinsko meso na naših trgih 1 K 10 do 1 K 30 v, kar bi bila znatna olajšava mestnega prebivalstva, kajti pri nas stane boljše meso že danes do 108 vin. kg žive teže. Mala mesta bi bila sicer od te dobrote, če jo vlada dovoli, izključena. Na Štajerskem bi se smelo zmrznjeno argentinsko meso uvažati le v Gradec.

Madžari izumirajo. Kakor javlja »Pester Lloyd« dne 16. septembra, je bil v mesecu juliju t. l. »kongres za meščanske zadeve« v Temešvaru. Pri tej priliki so se razpravljala razna vprašanja, tičočna se mestnih upraviteljstev, kakor higijena, ljudsko štetje, dobrotelne naprave itd. Pri tej priliki pa je razkrila statistika strašanske podatke! Navajala so se mesta, v kojih se je prebivalstvo od leta 1860 dosežaj zmanjšalo za 6, 10, celo 40%! V 16. mestih, kojih prebivalstvo znaša 360.000 duš, je umrlo v mesecu juliju t. l. 1021 ljudi, rodilo se je pa 869 otrok; tedaj 152 mrličev več, nego novorojenih! A v tem času ni bilo nobene epidemije! V Temešvaru samem pride na 11 mrličev — le 10 porodov. Ako bi rodovitni Slovani ne zalagali Magyar - Orszaga s svojim prebitkom na otrokih — bi bilo Arpadovo kraljestvo kmalu — brez pripadnikov!

Sprejem Venezelosa v Atenah. Včeraj je došel v Atene voditelj uradov na Kreti Venezelos. Parnik na katerem se je pripeljal Venezelos v pristanišče, so spremljale številne ladje. Venezelos so pričakovala na obali razna društva korporativno in mu pri izkrcanju prirejala navdušene ovacije. Na potu proti hotelu je ljudstvo Venezelosa povsod navdušeno pozdravljalo.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 20. septembra. Današnja seja je bila po branju peticij in interpelacij zaključena pred začetkom dnevnega reda. Prihodnja seja je v četrtek z današnjim dnevnim redom.

Gradec, 20. septembra. Pogajanja med namestnikom Claryjem, grofom Stürgkhom in dr. Korošcem se nadaljujejo.

Gradec, 20. septembra. Šoštanjka okr. sodnija zasleduje posl. Verstovška zaradi znane afeze na šoštanskem kolodvoru.

NEMŠKI CESAR NA DUNAJU.

Dunaj, 20. septembra. Cesar Viljem se je pripeljal danes z lova v Belju pri Osjeku na Dunaj. Na ko-

lodvoru ga je pričakoval cesar z nadvojvodi, kateri bivajo na Dunaju. Ulice, po katerih sta se peljala vladarja v Schönbrunn, so bile okrašene z zastavami. Ljudstvo je prijazno pozdravljalo.

Dunaj, 20. septembra. Mestni svet je sklenil imenovati Parkring v bodoče »Wilhelmsring«.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Črnc (Rottenmann), 20. septembra. Danes ob pol 3. uri zjutraj sta trčila na postaji Črnc - mesto skupaj brzovlaka št. 101 in 102. Mrtvih je 7, težko ranjenih 12 oseb. Podrobnosti še niso znane.

JOS. KAINZ.

Dunaj, 20. septembra. Umrli je dvorni gledališki igralec Josip Kainz v sanatoriju Löw.

Hmelj.

XXIII. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA V ŽALCU O HMELJSKI KUPČIJI V DRUGIH KRAJIH.

Žatec, 16. septembra 1910. Zadnje dni je kupčija nekoliko oslabela; prodalo se je vsaki dan približno le 100 bal. Cene se za prva blago vzdržujejo na stari višini, one za slabše blago pa so nekoliko padle. Plačuje se po kakovosti hmelja od 100—150 K za 50 kg. Na kmetih je pa kupčija še vedno živahna, ker so poleg nemških, tudi domači kupci začeli kupovati. Hmeljarji v obče radi prodajo svoje blago in so zadovoljni s cenami, katere znesejo po največkrat 120—130 K. Poročilo, da je neka velika pivovarna plačala veliko partijo hmelja po 90 K za 50 kg, povzročilo je med tukajšnjimi hmeljarji precejšno razburjenje. Gotovo pa je, da je bilo to le slabo in pokvarjeno blago, katero spodkopava ugled našega hmelja; vendar se tudi tako blago mora prodati in pivovarne rade sežejo po njem.

Hmeljske cene v Žatecu.

v Žatec, 20. sept. Promet je dokaj živahnejše vsled izvoza na Angleško in Nemčijo. Cene za žateški hmelj od 80 do 140 kron za 50 kg.

HMELJSKE CENE V NORIMBERKU.

Norimberk, 20. septembra. Dovoz tisoč bal, prodano 400 bal, cene nespremenjene 60—130 mark za 50 kg.

Tržne cene.

Dunaj, 19. sept. Borza zakmetijske pridelke. Iz inozemstva so došla višja poročila, ki pa niso tu napravila mnogo utisa. Cene so se sicer trdno držale, le koruza in oves sta zgubila po 5 vin.

Budimpešta, 19. sept. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'97, pšenica za april K 10'32, rž za oktober K 7'32, rž za april K 7'76, oves za oktober K 7'86, oves za april K 8'35, koruza za maj K 5'71. Pšenice se zadostno ponuja in živahno kupuje, tendenca prijetna, promet 45 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu se drži, ostalo mirno. termini trdni. Vreme lepo.

Trst, 19. sept. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 38 do K 39 1/2 za dobavo K 41 1/4 do K 42 1/2. Tendencia medla.

Praga, 19. sept. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 24'85. Tendencia: medla, vreme lepo.

Budimpešta, 19. sept. Svinjski sejm Ogrske stare težke 148—149, mlade težke 150—152, mlade srednje 154—158, mlade lahke 160—164 v kilogram. Zaloga 35.791 komadov.

Budimpešta, 19. sept. Mast. Svinjska mast 174, namizna slanina 148.

Kaj je vse mogoče

napraviti iz Pekatet, razvidi vsakdo, kdor si naroči kuharsko knjigo, ki jo vdobi brezplačno pri

Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici.

Poslano

Firma „Mammutwerke K. v. Wilburger“ na Dunaju, v Gradcu in Celovcu daje s tem javno v znanje, da se bivši njeni zastopniki gg. Karl Winter, Edvard Förstl in Henrik Seifer ne nahajajo več pri njej v službi in zategadelj niso upravičeni, naročila odnosno plačila za firmo K. v. Wilburger sprejemati.

Mammutwerke K. v. Wilburger

Dunaj, Gradec, Celovec. 539 1

Odda se

stanovanje z eno sobo in kuhinjo. Dolgopolje št. 1. 3-2

Soba s pohištvom

(tudi z zajutrkom) se odda s 1. oktobrom. Dolgopolje št. 1. 3-2

Kje se kupijo najcenejši in najboljši čevlji?

Pri Štefan Strašku v Celju v Kovaški ulici!

Zaostali letni čevlji, posebno sandali, damski pariški in platneni čevlji v vseh barvah se prodajo globoko pod pravo ceno. 504 10-7

Trgovski sotrudnik

za mešano stroko se sprejme takoj pri tvrdki Vincenc Kveder v Žalcu. — Istotam se sprejme tudi 529 3-3

učenec.

Sukna

in modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franko.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-58